

Sjefredaktør
ANDERS OPDAHLNyhetsredaktør
HELGE NITTEBERGRedaktør magasiner og lesermarked
MARIT REINDigitalredaktør
DANNY J. PELLICER

Der tiltrængtes et blad
som vil være en ærlig
talsmann for smaafolks sak

Alfred Eriksen grunnlegger av Nordlys i 1902

siste Muhammed-filmen.
Foto: Naseer Ahmed, Reuters

TROMSØ IL: TIL sliter med å få endene til å møtes. Løsningen ligger neppe i å sminke virkeligheten slik klubben, dens rike onkler og fotballforbundet gjør i dag.

Selvbedraget

På den 3. side

Bernt Arne Bertheussen
Handelshøgskolen ved UIT

Fotballkamper utfordrer konkurranseinstinktet vårt så mye at det ville blitt kaos både på tribunen og banen om ikke spillerne hadde tydelige regler å forholde seg til. Tre personer må til – én dommer og to linjemenn – for å kontrollere at de 150 år gamle reglene følges til punkt og prikke.

Den egentlige kampen om pengene foregår imidlertid ikke på gressmatta, som noen tror, men i klubbhusene. Der kutter styrene og direktørene hjørner i kampen om å skaffe mest mulig penger til kostbare trenere og spillere – aktører som er knyttet til klubben via personlige kontrakter og månedlige kontantinjeksjoner.

Rakner nettet, sprekker bobla

I privat næringsliv overlever ikke bedrifter som taper penger hele tiden. Trusselen om konkurs skaper disiplin i rekkene. I toppfotballen er imidlertid denne faren fjernet av rike onkler som dekker klubbens underskudd fortløpende. Blant disse finner vi lokale sparebanker, kraftselskaper, kommuner og forretningsfolk.

Historien viser at en forretningsmodell basert på rike onkler er risikabel. Hvis nettet rakner, faller klubbene som kort-hus. Lyn, Stabæk og Start er «gode» norske eksempler på dette. Også Fredrikstad og Odd er nær en slik tilstand i dag. Hva ville TIL vært uten Sparebanken Nord-Norge, Troms Kraft og Trond Mohn?

Et helt arsenal med metoder brukes for å tilføre klubbene sårt tiltrengte midler. Det er alt fra aksjeinnskudd, gjeldssanering, gaver og lukrative sponsorkontrakter, til at en andel av klubbens kostnader blir belastet onklens egne regnskaper.

Ekstraordinære hendelser

Fjorårets TIL-regnskap vakte allmen begeistring da det ble offentliggjort – ikke bare på Alfheim, men også i Rådhuset og i media. De som jublet, unnlot imidlertid kledelig å nevne at de gode tallene i stor grad skyldtes ekstraordinære hendelser.

Renser vi bort disse, ser vi at klubben egentlig var flere millioner unna et nullresultat også i fjor. Det spesielle var gaven fra Trond Mohn, aksjonærinnskudd, salg av en landslagsspil-

ØKONOMI: TIL-spillere og supportere jubler etter seier. Men økonomisk sliter TIL og mange andre topp-klubber. De er blitt avhengige av rike onkler og ekstraordinære inntekter. Foto: Tommy Ellingsen / Scanpix

Forskningsdagene

Forskningsdagene 2012 går av stabelen fra 19. september til og med 30. september over hele landet. Programmet fokuserer på den menneskelige faktor og **hovedtema er samfunn.**

Både i Tromsø og i Troms vil det være en rekke aktiviteter mens Forskningsdagene pågår. Se ellers mer info på www.forskningsdagene.no

ler og sølvmedalje i serien. Alt dette er hendelser som TIL neppe kan forvente i et normalår.

Røde flagg

Når en klubb taper mange ti-talls millioner i løpet av noen få år, må eierne, styret og ledelsen ta ansvar og sørge for at ikke lisensen går tapt. Skjer dette, nektes klubben å delta i Tippeligaen.

Norges Fotballforbund (NFF) har imidlertid innsett at klubbene ikke evner å styre økonomiene sine selv. Forbundet har derfor innført et finansielt oppfølgings-system (FOS) som skal heise røde flagg når klubbkassene tømmes.

Flaggheisingen fungerer imidlertid ikke godt nok.

Det er dårlig drift, det vil si det en klubb tjener på salg av billetter og annen normal virksomhet, som skaper økonomiske problemer. I et normalår bør inntektene fra fotballaktivitetene dekke alle kostnader. Hvis ikke, seiler klubben inn i en økonomisk stormzone.

Men drift teller bare vel en fjerdedel i systemet til forbundet. Drift er altså kraftig undervektet. I stedet overvektes betydningen av gaver og innskudd fra eiere. Raske og kortsiktige bidrag fra rike onkler hilses velkommen, mens kvaliteten på driften blir neglisjert i FOS-systemet.

Flaggingen viser da også at en klubb kan være nær konkurs ett år, bli friskmeldt neste år, og så havne i rødt igjen året etter. Denne vinglingen tyder på at klubbdriften er i konstant ulage, og at varslingen styres av onklens aktiviteter på bakrommet.

Rituale

Flaggingen er dessuten basert på et mangelfullt tallmateriale. Det er sammenslåtte tall fra klubben (idrettslaget) og TIL Fotball as som oppgis til forbun-

det. Tall fra aksjeselskapet som eier spillerne, TIL Spiller, holdes utrolig nok utenfor.

Kostnader knyttet til verdifallet på spillerne etter hvert som disse nærmer seg kontraktsslutt, burde selvsagt også vært med i grunnlaget for flaggingen. Hvis ikke, heises flaggene på gale premisser. FOS-systemet avbilder en sminket versjon av klubbens økonomi. Dermed framstår styringen som et rituale med begrenset praktisk verdi.

Rike onklers bjørnetjenester

Da TIL nylig framla sine regnskapstall for første halvår 2012, gjentok ledelsen jubelen fra i vinter. I år er det imidlertid en cupfinale som må til for at klubben skal komme i mål økonomisk. Pluss en gave fra Trond Mohn, selvsagt. Og kanskje salg av enda en landslagsspiller.

Fotballfolket sminker de økonomiske realitetene ved å framstille ekstraordinære hendelser som normale. Dessuten unnlater de å rapportere åpenbart normale hendelser til fotballforbundet. Men det verste er at de rike onklene gjør det mulig for klubbene å fraskrive seg ansvaret for egen økonomi.

Økonomistyringen i fotballklubber baseres ikke på fornuft, men på følelser. Få bryr seg så lenge onklene betaler. Den ene onklen i Tromsø, Troms Kraft, er blakk nå. TIL, fotballforbundet og de gjenværende onklene fortsetter å sminke tallene, men de bedrar bare seg selv.

Økonomistyringen i fotballklubber baseres ikke på fornuft, men på følelser. Få bryr seg så lenge onklene betaler.

Nordlys | PÅ MEDIEBRETT

- Siste fra nordlys.no
- Oppdatert værvarsel.
- Les e-avisa der du er.
- Alt du trenger å vite om det som skjer i timene før TIL-Molde.

Kronikkforslag
sendes til: kronikk@nordlys.no

Krav til lengde: 5.000-5.200 tegn inkl. mellomrom. Legg ved portrettfoto.

Kronikkansvarlig: Terje Morken tlf. 77623585/ 90126067. E-post: terje.morken@nordlys.no